

HJERTESONE
TRYGGERE SKOLEVEI

1. november 2018]

Hjertesoneprosjektet i Bergen kommune

status pr 1. november 2018

---

1. Bakgrunn

En interpellasjon i Bergen bystyre 19. oktober 2016 førte til følgende bystyreverdtak:

1. Alle skoler i Bergen skal innen utgangen av bystyreperioden ha egen trafikksikringsplan med risikovurdering og tiltaksplan
2. Alle skoler i Bergen skal innen utgangen av bystyreperioden opprette en «Hjertesone» rundt skolen hvor det ikke er tillatt å sette av eller hente elever som blir kjørt til skolen. Dersom barn likevel kjøres, må stopp og hentested skje på markerte steder utenfor denne sonen.
3. Skolen skal være pådrivere for at flest mulig går og sykler til skolen

Hjertesone er et nytt begrep som omfatter bare en liten del av skoleveien – tett på skolen sine egne grenser. Målet er at flest mulig barn skal gå og sykle til skolen og å redusere biltrafikken rundt skolen med trygge av- og påstigningsplasser utenfor hjertesonen.

En administrativ arbeidsgruppe ble nedsatt med representasjon fra Bergen kommune, Hordaland fylkeskommune, Statens vegvesen og Trygg trafikk.

Bergen bystyre behandlet en sak om gjennomføringsstrategi i møtet 27.09.2017 sak 229/17 og fattet følgende vedtak:

Bystyret slutter seg til foreslått plan for oppfølging av bystyreverdtak i sak 258/16 om «Hjertesone» og arbeidet med trafikksikkerhet i grunnskolen i Bergen kommune.

I saken ble det diskutert om prosjektet skulle ha hovedfokus på holdningsrettet arbeid eller fysiske tiltak. Anbefalingen var å ha hovedvekt på myke tiltak. Uten at det skulle forstås slik at man skal unnlate å gjøre fysiske tiltak som er nødvendige for å få hjertesonen til å virke.

Fra februar 2018 ble en prosjektleder ansatt. Da startet arbeidet opp med full tyngde.

---

2. Pilotfasen fra februar 2018 til oktober 2018

Prosjektet har organisert seg. I tillegg til nevnte prosjektgruppe er det oppnevnt en styringsgruppe med representasjon på direktørnivå.

Pilotskolene har vært Landås skole, Kjøkkelvik skole, Nattland oppvekststun og Sædalen skole. Søreide skole kom med på eget initiativ på slutten av pilotfasen.

Hovedfokus i arbeidet har vært å utvikle både veiledningsmateriell og en god arbeidsmetodikk for pilotskolene og prosjektgruppen. Skolene har vært ulike og det har gitt god bredde i erfaringene. Det er utarbeidet en mal for Trafikksikkerhetsplan som skolene skal utarbeide. Videre har gode eksempler fra pilotskolene blitt brukt i en eksempelsamling på hva en trafikksikkerhetsplan kan inneholde. Dette er gode verktøy for de nye skolene som skal med. Både elever, lærere, skoleledelse og foreldre er viktige bidragsytere for å utarbeide og etterleve trafikksikkerhetsplanen til skolen.

Holdningsskapende trafikksikkerhetstiltak har skolene i høy grad ansvar for selv. På flere av pilotskolene har det vært klare forventninger om fysiske tiltak i kombinasjon med de myke tiltakene. Hjertesoneprosjektet har ikke egne ressurser til fysiske tiltak i 2018, men det er viktig at skolenes ønsker om fysiske tiltak registreres som aktuelle tiltak for trafikksikkerhetsplanen. For det fylkeskommunale vegnettet bør tiltakene kanaliseres til arbeidet med trafikksikkerhet i Miljøløftet. Det

bør utarbeides rutiner som gjør det enkelt for skolene å melde inn behov og enkelt for Bymiljøetaten å få oversikt over innspillene.

Besøk på skolene har vist seg nyttige for å få god dialog og for å se på de trafikale utfordringene skolene har.

Det har vært orientert om prosjektet på rektormøte. Dette er en god møteplass for å nå skolene i Bergen.

Markering av selve hjertesonen er viktig for å bevisstgjøre foreldre som kjører om hvor «grensen» går. Det pågår et nasjonalt arbeid for å utvikle design på skilt og klargjøre det juridiske. Skiltet for hjertesone vil ikke bli et skilt etter vegtrafikkloven. Det vil ventelig bli hjemlet i regelverket om reklame langs offentlig veg. Det har vært en utfordring i prosjektet at dette ikke er klarlagt. Om de nasjonale avklaringene tar for lang tid, vil Bergen kommune og Statens vegvesen saksbehandle skiltene etter regelverket om reklame langs offentlig veg. Dette er et ansvar som hviler på vegeier. Ved noen skoler er det kommunal vei og kommunen avgjør. Ved andre skoler er det fylkesveg – der forvalter Statens vegvesen på vegne av Hordaland fylkeskommune. Pt. har bare Søreide skole fått skiltet opp. Vegen til denne skolen er privat.

Ved avslutning av pilotfasen er det altså fem skoler som så i si er i mål, men 4 mangler skilt. Det blir et prioritert område å arbeide videre med.

I forbindelse med planlegging av nye skoler, er det langt enklere å passe på at fysisk tilrettelegging blir i samsvar med tankegangen om Hjertesone. I forslag til ny kommuneplanens arealdel, som etter planen skal legges frem til sluttbehandling i bystyret primo 2019, er krav om hjertesoner ved skolene tatt inn som en egen bestemmelse (§ 13, barn og unge) som skal ligge til grunn for all planlegging i Bergen kommune.

3. Full utrulling fra november 2018

Det er 61 skoler igjen for å nå målene i bystyrevedtaket. Å bli ferdige med alle skolene i løpet av bystyreperioden skal holde hardt.

Skolene skal ha fått skilt som viser hjertesonen og ha klar trafikksikkerhetsplan. En del av prosjektet er å kartlegge behovet for og muligheten for å montere flere sykkelstativer på skolene.

Prosjektgruppen anser det som realistisk å ha startet prosess ved alle skolene i løpet av inneværende bystyreperiode, men mener at det er behov for å forlenge prosjektperioden til våren 2020 for å rekke å gi alle god rettleiding.

Prosjektgruppen vil skreddersy bemanning til møter med den enkelte skole for å være mest mulig effektiv.

Det kan bli aktuelt å kjøpe konsulentbistand for å definere hjertesonens utstrekning og komme med forslag til supplerende fysiske tiltak for å styrke hjertesonen.

Fysiske tiltak skolene foreslår som tiltak i sin trafikksikkerhetsplan skal kanaliseres inn i arbeidet med trafikksikkerhetsplanen for det kommunale vegnettet og som forslag til trafikksikringstiltak i Miljøløftet for det fylkeskommunale vegnettet. Tiltakene må prioriteres etter faglige kriterier.

Det vil månedlig bli rapportert på alle trinn i prosjektet slik at status på den enkelte skole fremgår.